

TR-AB İLİŞKİLERİ

AB-Türkiye Ortaklık İliŐkisinin Kurumsal Yapısı

10. hafta

Ortaklık Hukukunun Kaynakları

- Ankara Antlaşması(1963) ve Ekleri, Protokolleri ve Bildiriler
- Katma Protokol (1973) ve ekleri
- Genişleme neticesinde yapılan Ek Protokoller
- Ortaklık Konseyi Kararları
- Ortaklık Konseyi Tavsiyeleri
- Ortaklık Tali Organlarının Kararları

Ortaklık Hukukunun Kurumsal Çerçevesi

- Ankara Anlaşmasıyla Oluşturulan Ana Organ
 - Ortaklık Konseyi
 - Ankara Anlaşması (AA) m.6 uyarınca kuruldu.
 - Kendine ait içtüzüğü var, işleyiş buna göre belirleniyor.
 - Kendisine yardımcı olmak adına alt organlar kurabilir.
 - Türkiye hükümetinin temsilcileri ile Topluluk üyesi devletlerin ve Konsey ile Komisyonun temsilcilerinden oluşur. (AA m. 23)
 - Ortaklık Konseyi dönem başkanlığı 6'şar aylık dönemlerle Türkiye ile Topluluk temsilcileri tarafından sıra ile yapılır. (Genellikle 1 Nisan-30 Eylül Türkiye, 1 Ekim 31 Mart Topluluk)

Ortaklık Hukukunun Kurumsal Çerçevesi

- Aksi kararlaştırılmadıkça, her altı ayda bir kez bakanlar düzeyinde veya temsilciler düzeyinde toplanır. Bakan düzeyinde toplantılara Türkiye asına eskiden AB Bakanı katılırken bugün Dışişleri Bakanı ve AB Başkanı, AT/AB adına ise dönem başkanı ülkenin Dışişleri Bakanı Komisyon adına Türkiye'den sorumlu Komisyon üyesi katılmaktadır.
- Toplantılar genellikle Brüksel veya Lüksemburg'da gerçekleşir. Ortaklık Konseyinin karar alması ile Ankara'da da toplanabilir.
- Türkiye'de AB'de sadece 1 oy hakkına sahip olup, kararlar oybirliği ile alınır.

Ortaklık Hukukunun Kurumsal Çerçevesi

- AA'nın öngördüğü durumlarda karar alma yetkisine sahip olan Ortaklık konseyi aynı zamanda “...Anlaşmanın amaçlarından birine ulaşmak için akit tarafların bir ortak davranışı gerekli görmesi durumunda , Anlaşma bunun için yetki öngörmese bile Ortaklık Konseyi uygun kararları alır.” (AA m. 22/3)
- Ortaklığın uyuşmazlık çözme yetkisine de sahip olan Ortaklık Konseyi, taraflardan biri tarafından kendisine iletilen bir uyuşmazlığı kendisi karara bağlayabileceği gibi konuyu Avrupa Birliği Adalet Divanı'na veya başka bir yargı organına taşımayı kararlaştırabilir. (Tabii ki bunun içinde oybirliği gerekiyor!) (AA m. 25)

Ortaklık Hukukunun Kurumsal Çerçevesi

- Ortaklık Konseyince Kurulan Tali Organlar
 - Ortaklık Komitesi
 - AA'nın uygulanması ve bunun için gerekli işbirliğinin sağlanması amacıyla kurulmuştur.
 - Türkiye temsilcileri ile AB üye devlet ve Konsey, Komisyon temsilcilerinden oluşmaktadır. (müsteşar ve bürokrat düzeyinde)
 - Ortaklık Konseyi Kararı ile Ortaklık Komitesine bağlı olarak AB müktesebatı kapsamında görev yapacak 8 farklı alt komite kurulmuştur.

Ortaklık Hukukunun Kurumsal Çerçevesi

- Bu alt komiteler şunlardır:
 - tarım ve balıkçılık,
 - iç Pazar ve rekabet,
 - ulaştırma, çevre ve enerji,
 - teknolojik yenilik, eğitim ve araştırma programları,
 - bölgesel kalkınma, istihdam ve sosyal politika,
 - ticaret, sanayi ve AKÇT ürünleri,
 - ekonomik ve mali konular, sermaye hareketleri ve istatistik,
 - gümrükler, vergilendirme, uyuşturucu trafiği ve kara para aklanmasının önlenmesi alt komiteleri

Ortaklık Hukukunun Kurumsal Çerçevesi

- Ortaklık Komitesinin görevleri:
 - Ortaklık Konseyinin görüşmelerini hazırlamak
 - Ortaklık Konseyinin incelemesi için kendisine verdiği konuları incelemek
 - AA'nın iyi işlemesi için gerekli işbirliğini sağlamak
- Karma Parlamento Komisyonu (KPK)
 - AA kapsamında işbirliği ve temasları kolaylaştırmak ve ilişkileri siyasi yönden incelemek amacıyla kurulmuştur.
 - Kendine ait iç tüzüğü vardır, iç işleyişine ilişkin.
 - TBMM ve Avrupa Parlamentosundan gelen eşit sayıdaki üyeden oluşur.

Ortaklık Hukukunun Kurumsal Çerçevesi

- Eş başkanlık yöntemi esas kabul edildiğinden oturumdan oturuma başkanlık TBMM ve AP arasında değişmektedir.
- Kural olarak yılda üç kez toplanır, toplantılar aksi belirtilmedikçe kamuya açıktır.
- Toplantılar sırayla bir Türkiye’de bir de AP’nin toplandığı şehirlerden birinde yapılır.
- Üye sayısında çeşitli değişiklikler olmakla beraber son dönemde 25’er üye yer almaktadır.
- Karma İstişare Komitesi (KİK)
 - Türkiye ve AB arasında ekonomik ve sosyal ilişkilerin güçlenmesi ve kurumsallaşması amacıyla kurulmuştur (AA m. 27)

Ortaklık Hukukunun Kurumsal Çerçevesi

- GAA ie ilgili tüm ekonomik ve sosyal konular görev alanına girer.
- 18'şerden toplam 36 üyeden oluşur, iki yıllığına göreve gelirler.
- Kural olarak yılda iki kez toplanırlar, toplantılar dönüşümlü olarak Brüksel'de ve Türk tarafının belirleyeceği Türkiye'de bir ilde yapılır. Brüksel dışında yapıldığı da olmuştur.
- Gümrük İşbirliği Komitesi
 - AA'nın gümrükle ilgili düzenlemelerinin doğru şekilde uygulanması ve idari işbirliğinin sağlanması için öngörülen teknik bir komitedir. (AA m. 24)
 - Türk gümrük uzmanları ve AB üyesi devletlerin gümrük uzmanları ile Komisyondaki Gümrük Birliği ve vergilendirme Genel Müdürlüğünden gelen bir görevliden oluşur.

Ortaklık Hukukunun Kurumsal Çerçevesi

- Gümrük Birliği Ortak Komitesi
 - Gümrük Birliđinin iyi işleyişı adına Türkiye ve AB'nin gümrük mevzuatlarında uyum çalışmalarında bulunmak ve uygulamada ortaya çıkan aksaklıkları görüşmek amacıyla kurulmuştur.
 - En az ayda bir kez toplanır. Ayrıca Komite başkanının çağrısı veya taraflardan birinin toplantı talebinde bulunması üzerine de toplanabilir.
 - Komitenin başkanlığı 6 aylık dönemler halinde AB adına Avrupa Komisyonu temsilcisi ile Türkiye adına Türk temsilci tarafından yerine getirilmektedir.